

occasione accepta ex eo quod dixerat capite præcedenti, Philosophum demonstrare per causam finalem, et quia ex hoc pendet alia difficultas, scilicet quomodo necessitas invenitur in naturalibus, siquidem multi antiquorum negabant naturam agere propter finem, quia omnia eveniunt ex necessitate materiæ, ideo sicut in isto capite agit de fine, ita in sequenti de necessario. In hoc ergo capite tria facit. Primo, proponit antiquorum opinionem, et dubitationem circa hoc. Secundo, improbat eam ostendens naturam agere propter finem. Tertio, fundamentis antiquorum satisfacit.

Quoad primum, dicit antiquos re-duxisse effectus naturales in necessitatem materiæ, et ideo dixerunt non esse necesse reddere rationem propter quid natura faciat, neque quod melius faciat, ut si quæretur, propter quid pluatur. Non est necesse reddere rationem, quod pluatur ut frumentum augeatur, sed pluatur propter dispositionem terræ, e qua sol elevat vapores, et similiter cur animal habeat dentes duros, et acutos. Non est necesse reddere rationem, quod id fiat propter cibi manducationem, sed quia ex tali materia facti sunt, scilicet densa, et dura: inde vero consecutæ sunt illæ utilitates, non tamen propter illas facti sunt.

Quoad secundum, ponit quinque rationes ad probandum, naturam agere propter finem, quæ in textu satis claræ sunt, et res ista satis nota est.

Quoad tertium, excludit tria fundamenta antiquorum, ex quibus movebantur ad negandum, quod natura ageret propter finem. Primo, quia aliquando natura exorbitat, et peccat non consequendo finem, ut patet in generatione monstri. Cui rationi affert instantiam Philosophus, tum quia etiam ars peccat aliquando, et tamen nullus negat, quod ars

agit propter finem; tum quia licet natura aliquando exorbitet a suo fine, tamen de se determinatum ordinem habet in procreandis animalibus, et consequenter determinatum finem. Secundum fundamentum erat, quia ea quæ fiunt naturaliter, fiunt ex causis prioribus, scilicet materia, et agente, non autem ex intentione finis, quia naturali modo fiunt, sed oppositum jam supra est demonstratum, eum natura non sit causa per accidens, sicut fortuna, sed determinatis viis procedat, et consequenter ex determinato fine, nisi aliquid impediatur. Tertium fundamentum erit, quia natura non deliberat, ergo non agit propter finem. Respondet Philosophus quod etiam ars non deliberat, quia habet certas et determinatas rationes operandi, et tamen facit propter finem, scilicet ut mota a fine, non ut movens.

Summa capituli IX.

In hoc capite facit tria. Primo, proponit quæstionem supradictam: an scilicet in naturalibus invenitur necessarium absolute, vel ex suppositione, et dicitur necessitas absoluta, quæ provenit ex causis prioribus, quæ simpliciter necessitant, scilicet materia, et efficiente operante necessario; necessitas autem ex suppositione, est ratione finis, scilicet supposito quod intenditur. Secundo, ponit opinionem antiquorum, qui dicebant, omnia provenire ex necessitate materiæ, ut si dicatur, quod homo habet pedes inferius propter gravitatem humorum, et manus superius propter levitatem. Tertio, determinat veritatem tum absolute, tum comparative assimilando necessitatem rerum naturalium necessitati scientiarum.

Quoad primum, dicit quod in na-

turalibus necessitas sicut in artificialibus provenit ratione materiæ, sed ratio, seu dispositio est ex fine, sicut ad ensem requiritur materia dura, quæ est ferrum, non tamen propter duritiam sic dispositus est ensis, sed propter finem sciendendi: sic natura assumit materiam talem, v. g. duram pro dentibus, mollem pro carnibus, non tamen propter ipsam duritiam, vel molliem determinat talem finem, sed potius propter talem finem assumit talem materiam. Et hinc manet expeditum, quod secundo loco proponit de opinione antiquorum.

Quoad tertium, assimilat necessitatem in generatione naturæ necessitati in scientiis demonstrativis:

tum quantum ad ordinem, tum quantum ad principia quæ necessaria sunt. Quantum ad ordinem quidem, quia ex illo, quod assumitur ut principium, sequitur de necessitate conclusio, finis autem se habet in operativis, sicut principium in speculativis, licet quantum ad ascensionem, finis sit posterior. Unde sicut ex principio disposito sequitur conclusio, sic ex fine intento sequuntur media, sive in operatione artis, sive in generatione naturæ. Quantum ad ipsa principia, quia principium demonstrationis est definitio, et similiter finis pertinere potest ad definitionem in naturalibus: finis enim generationis est forma rei, quam significat definitio.

SUMMA LIBRI III.

In hoc libro de duobus agit Aristoteles, scilicet de motu et infinito, et complectitur totus liber octo capita. De motu agit tribus primis capitibus, de infinito in reliquis. Cur autem de his duobus agat in hoc tertio libro, diximus in principio agendo de ordine istorum librorum.

Summa capituli I.

In hoc capite duo facit Philosophus. Primo, præmittit tres divisiones tanquam quid præsuppositum ad inveniendam definitionem motus, quam traditurus est capite secundo. Secundo, ostendit motum cadere in prædictas divisiones.

Circa primum, divisio est triplex. Prima est: ens, aliud est in actu, aliud in potentia. Quæ divisio non distinguit ens per genera, quia in omni genere invenitur actus et po-

tentia. Secunda divisio: ens dividitur per decem prædicamenta, scilicet substantiam, quantitatem, qualitatem et cætera. Tertia divisio: specialiter est in his, quæ se habent ad aliquid, motus enim definitur per ordinem ad mobile: nam relativum aliud est, quod fundatur super abundantiam et defectum, id est, super quantitatem penes majus et minus, aliud quod fundatur super movens et mobile, activum et passivum, de qua divisione plura agit Philosophus v Metaphys. tractans de fundamentis, et divisione relationum.

Circa secundum, ostendit ad quam divisionem ex istis pertinet motus, et dicit duo. Primo, quod motus reducitur seu pertinet ad res, ad quas est motus. Secundum, quod motus dividitur per genera rerum. Ratio primi est, quia motus est quid imperfectum in his generibus, et omne imperfectum reducitur ad suum

perfectum. Ratio secundi est, quia in omnibus generibus invenitur privatio et forma, imperfectum et perfectum, una enim differentia est perfectior, alia imperfectior. Igitur secundum transitum de imperfecto ad perfectum, quod est motus, tot sunt divisiones motus, quot entis.

Summa capituli II.

In hoc capite tria præstat Philosophus. Primo, definit motum, et particulas definitionis ejus explicat. Secundo, ostendit definitionem bene esse assignatam. Tertio, tractat illam questionem, an motus conveniat mobili, vel moventi.

Quoad primum definit motum hoc modo: Motus est *actus existentis in potentia ut tale est, sive prout in potentia est*: dicitur actus, quia per motum deducitur aliquid omnis actus proprie est illius in quo invenitur in aliqua potentia, agit enim aliquid ut est in actu, et movetur prout est in potentia, sicut si aliquid est actu calidum, et potentia frigidum non movetur in quantum calidum, sed movetur ut sit frigidum. Tertio dicitur *in quantum hujusmodi*, quia contingit aliquid esse in actu et potentia: nihil autem movetur ut est in actu, sed ut est in potentia, sicut ex ære fit statua, non in quantum est æs in actu, sic enim non fit, nec movetur, sed jam est, sed ut est statua in potentia.

Quoad secundum, ostendit hanc definitionem bene esse assignatam: tum directe tum indirecte. Directe quidem, quia ejus quod est in potentia, datur aliquis actus, sed edificabile, v. g. vel alterabile in potentia, ergo oportet illi assignare actum, vel ergo iste actus est ipse terminus, verbigratia, domus edificata,

vel ipsa actio, id est, edificatio; modus edificata esse non potest, quia hæc non actuatur edificabile, sed edificatione reducitur in actum, ergo edificatio est actus ejus, et hæc est motus, ergo motus est actus existentis in potentia. Indirecte vero id probat, quia definitiones antiquorum videntur incongruæ, qui dicebant motum esse quamdam alteritatem, alii quod esset quedam inæqualitas, alii quod non ens, quia semper in motu aliquid diversitatis, vel inæqualitatis, vel non entis invenitur, cum non semper eodem modo se habeat: sed ex hoc solum sequitur, quod motus debeat habere aliquid de potentia, et aliquid de actu, cum sit actus imperfectus, non autem pure collocari in genere non entis, vel inæqualitatis, vel potentialitatis, sed utrumque debet dici, scilicet quod sit actus cum aliqua potentia.

Quoad tertium, ostendit, quod motus convenit non potentie moventi, sed potentie mobili, et sic potest alia definitione definiri motus, scilicet *quod sit actus mobilis*, quia et si movens aliquando moveatur, tamen id non est in quantum movens, sed in quantum mobile, id est, in quantum patitur tangendo.

Summa capituli III.

In hoc capite tria facit Philosophus. Primo, solvit quamdam dubitationem ex præcedenti capite relictam; an motus subjectetur immobili, vel in movente, et sit actus utriusque. Secundo, præponit aliam dubitationem in utraque partem, et resolvit, scilicet an actio et passio sint in eodem subjecto. Tertio, colligit ex dictis, quomodo possit quilibet motus in particulari definiri ex applicatione definitionis motus in communi.

Circa primum, ex dictis in capite præcedenti solvit id quod aliqui quaerunt, an motus sit in mobili an in movente, et dicit subjectari in mobili, ut tamen causatur a movente: quia actus est in eo, cujus est actus, et quod reducit de potentia ad actum, tale autem est mobile respectu motus.

Circa secundum, disputat ad utramque partem difficultatum propositam, an actio et passio sint in eodem subjecto, supponendo prius quod actus activi vocatur actio, et actus passivi, passio: quia illud quod est finis et opus uniuscujusque est actus ejus. Unde arguit, quia si actio est in agente tanquam motus distinctus, sequeretur agens in quantum agens moveri, quia illud moveretur ubi est motus. Si vero est in passo, sequitur quod proprius actus non sit in eo cujus est actus, nec enim actio est in agente cujus est proprius actus. Quod si dicatur, quod actio et passio sunt idem motus, sequuntur quatuor inconvenientia. Primum, quod idem secundum speciem erit actus diversorum, scilicet agentis et passivi. Secundum, quod idem erit actio et passio. Tertio, quod idem erit agere et pati, addiscere et docere. Quarto, quod omne agens patietur, et patiens aget, formaliter loquendo.

Hanc autem dubitationem solvit Philosophus dicendo, quod actio et passio sunt unus motus, qui secundum quod est ab agente dicitur actio, et secundum quod in patiente dicitur passio. Et sic secundum diversam rationem est actus duorum, agentis ut a quo, patiens ut in quo. Ad inconvenientia respondet. Primo, ad id quod inferebatur, quod docens addisceret, et agens pateretur, negat id sequi, quia cum agere et pati sint diversa secundum rationem seu respectum, licet idem secundum rem, non sequitur quod

cui cunque convenit unum, conveniat et aliud secundum eandem denominationem. Ad tertium et ad secundum inconveniens dicit, non sequi quod agere sit pati, et actio sit passio, sed solum quod sint idem cum motu, seu eadem res quæ est motus, sed diversa secundum formalitatem, sicut licet sit idem spatium inter duos terminos, est tamen alia distantia unius termini, et alterius.

Denique quoad tertium, ostendit quomodo possit ex definitione motus sic universali, definiri in particulari quilibet motus, v. g. alteratio vel motus localis dicendo, quod est actus alterabilis in potentia, prout in potentia, vel mobilis secundum locum, etc.

Summa capituli IV.

A capite quarto incipit disputare de infinito. Et procedit Philosophus hoc modo, quod in hoc capite quarto disputative tractat materiam pro utraque parte. In quinto capite recipit opinione de infinito, quæ erat apud antiquos. In capite sexto incipit determinare veritatem quoad tria. Primo, quoad an est ipsius infiniti. Secundo, quoad quid est in capite septimo. Tertio, respondendo ad rationes oppositas in capite octavo.

Igitur in hoc capite quarto, tria facit Philosophus. Primo, proponit seu supponit pertinere ad Philosophum naturalem agere de infinito. Secundo, ponit quasdam opiniones antiquorum circa infinitum. Tertio, incipit disputative inquirere veritatem.

Quoad primum, ostendit quod pertinet ad Naturalem tractare de infinito, quia pertinet agere de motu et magnitudine, et continuo, quæ habent rationem finiti vel infiniti, quia habent divisibilitatem, quæ vel finite, vel infinite divisibilis est.

Quoad secundum, proponit opiniones antiquorum de infinito, et quantum ad id, in quo differabant et quantum ad id, in quo conveniebant. Et quoad differentiam fuerunt duo ordines Philosophorum. Primi, qui posuerunt infinitum in substantia, ut Pythagoras et Plato, quia Pythagoras reducebat omnia in numeros, quod putabat esse substantias rerum; Plato vero in ideas separatas, quæ erant substantiæ. Et numeri dicebantur extra cælum infiniti: ideas vero carent loco. Alii posuerunt infinitum in aliquo accidentali, ut naturales Philosophi, præsertim Anaxagoras, et Democritus, qui ponebant aliquam substantiam pro primo principio: dicebant autem accidere illi infinitum, sicut Anaxagoras ponebat infinitas partes similes, v. g. carnis vel ossis et quod quælibet pars erat commixta alteri et confusa, disgregabatur autem per intellectum, qui est principium rerum. Democritus autem posuit non partes infinitas, sed indivisibilia finita. Conveniebant autem isti Philosophi in hoc, quod attribuebant infinito quatuor proprietates. Prima, quod infinitum esset principium in entibus, quia infinitum non est ex alio principio. Secunda, quod sit ingenerabile et incorruptibile, quia ipsum non est ex alio. Tertia, quod contineat et gubernet omnia: id enim videtur pertinere ad principium. Quarto, dicebant infinitum esse aliquid divinum et immortale, quia est incorruptibile.

Quoad tertium, ponit rationes disputative. Primo, ad ostendendum, quod detur infinitum. Secundo, ad ostendendum, quod hoc sit valde dubium, et difficile. Et primum ostendit quinque rationibus, tum ex ipso tempore, quod caret principio et fine, ut erat tunc communis opinio; tum ex divisione magnitudinis qua utuntur Mathematici in infini-

tum; tum ex perpetuitate generationis et corruptionis, quæ finem non habet; tum ex eo, quod omne corpus finitum ab alio superiore continetur: aut ergo erit processus in infinitum, aut devenimus ad aliquod, quod in altero non continetur: et si detur primum, erit numerus infinitus, et si secundum, erit magnitudo infinita illius ultimi corporis; tum denique ex imaginatione et intellectu, qui in infinitum potest imaginari et apprehendere, quidquid autem apprehendit intellectus, dicebant antiqui, quod correspondet illi aliquid ad extra.

Ex altera autem parte ostendit non esse certum dari infinitum, propter multa inconvenientia quæ inde sequuntur, ut in sequentibus ostendetur, et propter multa difficilia quæ in illo involvantur, præsertim utrum infinitum sit substantia vel accidens, et an sit magnitudo aliqua sensibilis, de quibus postea tractabitur. Inter multas autem acceptiones infiniti docet proprie infinitum accipi pro eo, cuius transitus est simpliciter sine fine, in linea quæ non habet terminum.

Summa capituli V.

In isto capite impugnat Philosophus infinitum. Et dividitur in duas principales partes. In prima impugnat opinionem Platonis et Pythagoræ de infinito separato. In secunda impugnat opinionem de infinito sensibili, seu in corpore naturali.

Quoad primum, ostendit quod substantia non potest esse infinita, quia substantia sine quantitate non est divisibilis: ergo non est infinita, quia infinitum est divisibile in partes infinitas: nisi sit infinitum negative sicut punctum, de quo non agimus in præsentia. Si autem substantia est infinita ratione quantitatis, jam non erit infinita in quan-

tum substantia, neque infinitum sub ratione infiniti erit principium et elementum rerum naturalium, ut Platonici dicebant, quia principium debet esse substantia, non accedens.

Quoad secundum, impugnat opinionem dicentium inveniri infinitum in corpore sensibili. Primo, per rationes probabiles. Secundo, per rationes physicas supposito hoc universo. Tertio, nulla suppositione facta, sed absolute.

Relictis autem rationibus probabilius probatur supposito universo non dari infinitum, quia omne corpus naturale, aut est compositum, aut simplex. Si est compositum, non potest esse infinitum, quia elementa, ex quibus componitur, vel sunt finita, et sic non possunt constituere infinitum; vel alterum illorum est infinitum, et non alia, et sic illud infinitum consumet omnia, quia infinitum omnia occupat, et sic non relinquet aliis locum; vel omnia sunt infinita, et sic non poterunt conjungi, ad componendum mixtum, quia unumquodque occupabit omnia, et sic non poterunt conjungi, nisi penetrentur, quod repugnat. Si autem sit corpus simplex infinitum, illud convertet in se alia corpore simplicia, quæ sunt elementa, siquidem elementa ad invicem contrariantur, et unum agit in aliud, et sic infinitum consumeret omnia alia, nec relinqueret in universo alia elementa, cum tamen videamus plura elementa requiri ad universum.

Et ex hoc probatur absolute, non dari infinitum, quia ejus partes vel erunt finitæ. Si finitæ, non possunt componere infinitum, nisi altera ex eis infinita sit, et illa consumet reliquas, ut supra dictum est. Si vero omnes sunt infinitæ, sequitur quod loca infinita et elementa sint infinita, et corpus illud constet partibus

dissimilibus, et redit argumentum supra factum. Si autem omnes partes sint similes, sequitur quod tale corpus moveri non poterit neque secundum se totum, quia occupat omnia, neque secundum partem, quia non habebit determinatum centrum in illo corpore infinito ad quod moveatur, et sic determinatum et ad terminum non movebitur.

Aliis tribus rationibus probat non dari corpus sensibile infinitum, quæ procedunt ex parte loci, quia neque potest moveri sursum neque deorsum habet aliquam determinatam positionem, ut ante et retro, sursum et deorsum, et denique nullum habet locum, neque est alicubi, quia caret omni termino, et circumscriptio, sine qua talia loca et positiones non dantur.

Summa capituli VI.

In sexto capite determinat Philosophus ex propria sententia de infinito, an sit; et in sequenti capite quid sit. Et in hoc capite duo facit. Primo, ostendit quomodo infinitum sit et quomodo non sit. Secundo, comparat diversa infinita ad invicem. Quoad primum dicit infinitum non esse in actu, esse tamen in potentia. Nam quod infinitum non sit simpliciter in actu, in capite præcedenti probatum est, quod vero non sit negandum dari in potentia probat: tum quia alias non daretur tempus infinitum, quod apud ipsum et antiquos Philosophos magnum erat inconveniens, ut dicitur in libro octavo; tum etiam quia alias numerus non esset in infinitum augmentabilis, quantitas non esset in infinitum divisibilis, sed deveniret ad aliquam, quæ ulterius divisibilis non esset: dandum est ergo infinitum potestate.

Hujus autem occasione declarat Philosophus, quomodo intelligatur

dari infinitum in potentia, intelligitur enim infinitum in potentia, non quia sit possibile poni, sicut æs dicitur statua in potentia, quia ex illo fieri potest: sed dicitur infinitum in potentia, vel ratione additionis, vel ratione detraktionis, quod præsertim apparet in successivis, in quibus unum fit post aliud, ut unus dies post alium, qui sine termino succedat, dicitur infinitum in potentia cujus una pars est actu, et reliquæ in potentia.

Quoad secundum, comparat duo genera infinitorum. Primo, comparat infinitum temporis et generationis, quod est infinitum successivum cum infinito magnitudinis: in utroque enim una pars post aliam sumi potest et semper id quod sumitur finitum est, sed in magnitudine partes permanent, in tempore autem et generationibus transeunt. Secundo, comparat infinitum additione et divisione cum eodem infinito magnitudinis: sicut enim magnitudo potest dividi per partes in infinitum, ita additione potest crescere per easdem, et utrumque est in potentia infinitum, et assimilatur materiæ, quæ potest recipere infinitas formas: actu autem non habet nisi unam: differunt autem, quia per divisionem potest aliquid dividi in infinitum, si autem per illas partes quæ dividuntur, fiat additio, non potest crescere in infinitum.

Summa capituli VII.

Ostenso an sit infinitum, procedit in præsentis capite ad explicandum quid sit. Circa quod duo facit. Primo, excludit aliquorum antiquorum definitionem de infinito, et quid sit declarat. Secundo, assignat ex sua definitione rationem eorum, quæ de infinito dicuntur.

Quoad primum, duo improbat in sententia antiquorum. Primum,

quia definiabant infinitum id, cujus nihil est extra, seu extra quod est nihil. Secundo, quia supponebant tanquam per se notum, infinitum esse aliquid perfectum continens omnia. Et primum impugnat dicens, quod potius infinitum debet defini *id cujus aliquid semper est extra, id est, accipientibus unam partem, semper alia restat accipienda*, quod ostendit, quia illud cujus nihil est extra, etiam convenit definitioni totius et perfecti: tunc enim aliquid est perfectum et totum, seu integrum, quando nihil deest eorum, quæ debet habere, ergo confunditur definitio infiniti cum definitione totius seu perfecti.

Secundum improbat Philosophus quia infinitum non est idem quod totum, seu perfectum, licet habeat quamdam similitudinem cum illo, quatenus potestate est totum, non actu: est enim infinitum quod in infinitum potest dividi vel augeri: unde secundum se est in potentia, sive ad divisionem, sive ad additionem, sine termino, non tamen actu est sine termino, quare tali infinito magis competit contineri, quod est materiæ et potentiæ, quam continere, quod est totius et perfecti.

Quantum ad secundum, ex definitione infiniti a se tradita, reddit rationem duorum. Primum, quare infinitum per additionem non superat omnem magnitudinem; infinitum autem per divisionem superat omnem parvitatem: nam quod crescit per additionem semper tendit ad perfectum, et ad totum, quod utique finitatem et determinationem habet respectu partium, quas continet. Per divisionem vero proceditur a toto ad partes, et consequenter ad imperfectum, et ad materiam, quod infinitatem quamdam et indeterminationem dicit. Secundum est, quare in numeris inveni-

tur aliquis terminus ex parte parvitatibus, scilicet unitas, non tamen ex parte magnitudinis, seu pluralitatis: cujus ratio est, quia numerus coalescit ex unitatibus: unitas autem indivisibilis est in numerando, quia ultra unitatem non numeratur. At vero numerus crescit per ipsam divisionem continui, quæ in infinitum fieri potest, et sic numerus potest crescere in infinitum.

Summa capituli VIII.

In hoc capite respondet Philosophus rationibus et inconvenientibus contra suam positionem de infinito, et facit duo. Primo, ostendit se non tollere infinitum, ut ponitur a Mathematicis, neque omnino tollere, ut ponitur a veteribus Philoso-

phis. Nam pro Mathematicis non requiritur, quod detur aliquid infinitum sensibile, sed sufficit quod infinitum imaginabile, puta linea aliqua imaginata sine termino: pro veteribus autem dicit posse admitti infinitum pro principio rerum, quatenus materia est unum ex principis, et materia est infinita in potentia ratione privationis termini, et sic se habet ad modum continui infiniti, quod est infinitum in potentia, et se habet ut materia; sed in hoc deficiebant veteres, quia ponebant infinitum continere alia, cum potius materiæ sit contineri et determinari.

Secundo, accedit Philosophus ad solvendas rationes supra adductas pro infinito, quæ solutiones in textu sunt satis clare.

SUMMA LIBRI IV.

Intentum Philosophi in hoc libro postquam supra determinavit de proprietate entis mobilis, quæ est motus, est determinare de duplici mensura, altera ipsius mobilis, altera ipsius motus. Mensura mobilis extrinseca est locus, et quia oppositum loci est vacuum, agit primo de loco, deinde de vacuo. Mensura vero ipsius motus est tempus, et ita tertio loco agit de tempore. Dividitur autem totus liber in quatuordecim capita. In primis quinque agit de natura loci, in quatuor sequentibus de vacuo, in quinque reliquis de tempore.

Summa capituli I.

Igitur naturam loci inquisiturus Philosophus, tria in hoc capite facit. Primo, præmittit pertinere ad Philosophum naturalem agere de loco. Secundo, incipit disputatio-

nem de loco in utramque partem: primo quidem probando quod locus sit; deinde, quæ est tertia pars capituli, ostendendo quod locus non sit. Circa primum, ostendit ad Physicum pertinere agere de loco: tum, quia esse in loco est commune omnibus entibus naturalibus; tum, quia ad Physicum pertinet agere de omni motu, quorum unus est motus localis, qui sine loco cognosci non potest.

Circa secundum, ostendit dari locum: tum secundum rei veritatem; tum ex opinionibus antiquorum. Ex rei veritate, primo quia stante eodem loco, videmus mutari corpora, sicut exeunte aqua ex vase subintrat aer, ergo locus aliquid aliud est a corporibus contentis. Secundo, quia locus gravium, et levium non solum ostendit locum esse aliquid, sed etiam habere virtutem conservandi locata, et propter hoc